

वैदेक्ष पश्यं न वक्तुं पतिर्माप्रियम् । न केनचित् विव-
देदप्रजापतिवादिनी । न चार्थव्ययशीला स्नातृ धर्माय
विरोधिनी । प्रमादोन्मादरोषेष्वावचनान्वतिनिन्द-
तम् । यैश्वर्यहृषाविह्वलमोहाहङ्कारधूर्तताम् ।
आस्तिव्यसाहसरोयदन्तान् साध्वी विवर्जयेत् । एवं
परिचरन्ती या पतिं परमदेवतम् । यशस्मिन् सात्त्विके
परम् च सञ्जोक्तताम् । लोभितो नित्यकर्मोक्तं नैमि-
त्तिकमप्योच्यते । रजसो दर्शनादेया सर्वमेव परित्य-
जेत् । सर्वैरपीक्षिता शीघ्रं लज्जितात्तर्ज्ये वसेत् ।
एकान्वरा कृशा दीना स्नानाहङ्कारवर्जिता । अमेद्भू-
मावप्रमत्ता क्षमेदेवमहलयम् । स्नाथीत सा निरा-
तान् सचेलाभ्युदिते रवौ । विजोक्त्य भर्तृवदनं
शुद्धा भवति धर्मतः । कृतघ्नो वा पुनः कर्म पूर्ववत् कृत्वा
चरेत् । हिजस्त्रीषामयं धर्मः प्रायोऽन्यासावपीक्यते ।
तपिपयवादि पुञ्जान् भवेयुक्ताः प्रसाधिताः । सङ्कीर्णैर्न-
धुरीणैः स्नातृस्तु पतिर्यथा । भवेत्तथा चरेयुर्धर्मावाभिः
कामकैलिभिः । मृते भर्तृरि सङ्गच्छेत् भर्ता वा
पात्रवेदुर्नतम् । भा.व. "द्रौपदी सत्यभामासंवादे" २३२ अ०
इति वृत्तच्छेनेन तस्याः पतिवशीकरणकर्मोक्तं यथा
"केन द्रौपदि ! इत्थेन पाण्डवानधितिष्ठसि ? । लोक-
पाक्षोपमानं धीरान् यूनाः परमसंमतान् । कश्च
वशगास्तुभ्यं न कुर्वन्ति च ते शुभे ! । तव वश्या हि
वततं पाण्डवाः प्रियदर्शने ! । सुखमेवाय ते सर्वे तत्प-
मेतद्भूवीहि मे । व्रतचर्यां तपोवास्ति स्नाननन्नीष-
धानि वा । विद्यावीर्यं मूलवीर्यं जपकोशानदाकथा ।
समाद्याचक्ष पाञ्चालि ! यशस्यं भगदेवतम् । केन कृष्णे !
भवेन्नित्यं मम कृष्णो वशातुगः ? । एवमुक्त्वा सत्यभामा
विरराम यशस्विनी । पतिव्रता महाभागा द्रौपदी
प्रत्युवाच ताम् । अस्तुस्त्रीणां समाचारं सत्ये ! भाव-
सुष्टुष्मि । अस्तुदाचरिते मार्गे कथं स्नातृकीर्तनम् ।
अतुप्रमः संशयो वा नैतत्पश्युपपद्यते । तथा ह्युपेता
बुद्ध्या तं कृष्णस्य महिषी प्रिया । यदैव भर्ता जानी-
यान्मन्मथपरां स्त्रियम् । उद्विजेत तद्देशाः सपां-
द्वेष्टसगतादिव । उद्विजन्त्य कृतः शान्तिरयान्मन्मथ कृतः
सुखम् । न जातु वशगो भर्ता स्त्रियाः शान्तिरयान्मन्मथ
अस्मिन्प्रवृत्तांसापि गदान् परमदायकान् । पूरुप्रवादे-
हिं विप्रं प्रयच्छन्ति जिह्वांसवः । जिह्वायां शानि
पूरुप्रवदया वाप्युपसेवते । तस्य चूषाणि दत्तानि हन्तुः

क्षिप्रमहंशयम् । अलोदरसमावृक्ताः स्त्रियः पक्षिता-
स्तथा । अपुमांसः कृताः स्त्रीभिर्जडाववधिरास्तथा ।
पापाहुमास्तु पापास्ताः पतीहृषण्यन्तु । न जातु
विप्रियं भर्तुः स्त्रिया कार्यं कथञ्चन । वक्तव्यं हन्तु
यां इत्तिं पाण्डवेभ्यः सङ्गतासु । तां वदीं इदं मे सत्यां
सत्यभासे ! यशस्विनि ! अहङ्कारं विहायाहं कामक्रोधौ
च सर्वदा । सदारान् पाण्डवास्त्रियं प्रवृत्तोपचराय-
हम् । प्रचयं प्रतिषंङ्ग्य निधायास्तान्मातृनि ।
सुखं पुनरिभीमाना पतीनां चित्तरञ्जिनी । दुर्व्याहृता-
व्यहृमाना दुःस्थितादुदरवेक्षितात् । दुरासिताहुर्ब्रजि-
नादिहृताभ्यर्चितादपि । सूर्यवैश्वानरसमान् सोम-
कल्पाहङ्कारणान् । सेवे चक्षुर्हृषः पार्थातुप्रवीर्यप्रता-
पिनः । देवो मनुष्यो गन्धर्वो युवा चापि स्तनङ्कृतः ।
ब्रह्मवानभिरुप्यो वा न मेऽन्यः पुरोधो मतः । नाभुक्त-
यति नास्माते नासंविदे च भर्तृरि । न संविद्यामि
नात्रामि सदा कर्मकरेणपि । स्नेहाहनाद्वा यामाद्वा
भर्तारं गृहमागतम् । प्रत्युत्थायाभिनन्दायि आसने-
नोदकेण च । प्रवृत्तभावा स्मृताद्वा काले भोजनदा-
यिनी । संयता सुप्रधाना च सुसंमृष्टनिवेशना । अति-
रक्तसम्भाषा दुःस्त्रियो नातुसेवती । अतुलवती
नित्यं भवाभ्यनजसा सदा । अनर्म चापि हंसितं द्वारि
स्थानमभीक्षुण्णः । अवच्छरे चिरं स्थानं निष्कृतेषु च
वर्जये । अतिहासातिरोधौ च क्रोधस्थानस्य वर्जये ।
निरताहं सदा सत्ये ! भर्तृणां सुपसेवने । सर्वथा भर्तु-
रहितं न ममेष्टं कथञ्चन । यदा प्रवसते भर्ता कुटु-
म्बार्थेन केनचित् । सुमनोवर्षकापेता भवामि व्रतचा-
रिणी । यश्च भर्ता न पश्यति यश्च भर्ता न सेवते ।
वश्च नाश्रति मे भर्ता सर्वलक्ष्म्यामहम् । यद्योपदेश
निरता यत्तमाना वराङ्गने ! । स्तनङ्कृता सुप्रयता भर्तुः
प्रियहिते रता । ये च धर्माः कुटुम्बेषु चक्षुः मे क-
षिताः पुरा । भिक्षा नहिः स्वाङ्गमिति स्नात्रीपाकाच
परिहृत । मायानां मानसत्कारा वे सान्ये विदितानि
मम । तान् सर्वाननुवर्त्तामि दिशारात्ममत्तन्विता ।
विनयास्त्रियसांचापि सदा सर्वदात्मना श्रिता । मृदुन् सतः
स्त्रियवीर्यान् सत्यसर्वाहुसाधिनः । आशीविषानिव क्रु-
द्धान् पतीन् परिचरायहम् । पत्न्यान्वयो हि मे धर्मो
मतः स्त्रीणां जनामनः । स देवः सा गतिर्माया तस्या
का विप्रियं चरेत् । अहं पतीसातिशये नात्यन्ते